

Posudek vedoucího práce na bakalářskou práci Davida Hubeného V pozadí a ve stínu: generál Antonín Hasal (1893 – 1960). FF UK Praha 2007 stran 102

Pro současnou českou historiografii je příznačné, že se snaží vyrovnávat dluhy vůči celé řadě osobností, které významně ovlivnily české a československé dějiny 20. století a přitom poznatky o jejich činnosti často nepřekračují úroveň úsporných slovníkových hesel. Osobnost generála Hasala dosud plně zapadala do tohoto schématu. Proto se David Hubený vydal cestou průkopnickou, když se ujal úkolu zpracovat životní osudy a vojenskou i politickou kariéru Hasalovu. Už v názvu práce naznačil, že hodlá přispět k tomu, aby generál Hasal vystoupil z nezaslouženého „z pozadí a ze stínu „. Nutno konstatovat, že se mu to podařilo.

O osobnost generála Antonína Hasala se David Hubený zajímá už od gymnaziálních studií (oba studovali na gymnáziu v Rakovníku) a přistoupil ke zpracování jeho biografie s nevšední pílí a zaujetím, které promítl do shromáždování heuristické základny. Často mělo povahu pátrání téměř detektivního, ale rozhodující byla badatelská práce v relevantních archívních fondech ať už povahy centrální (Národní archiv, Archiv KPR, Vojenský ústřední archiv) nebo regionální (Státní okresní archiv Rakovník). Připojil k tomu rovněž studium pramenných edic a tištěných pramenů, literatury memoárového charakteru a relevantní odborné literatury, jejíž znalost prezentuje zatím ne ve vyčerpávajícím, ale solidním přehledu. Pečlivá heuristika, která nepochybně přesahuje běžný standart bakalářských prací Davidu Hubenému umožnila, aby po rozboru pramenů a literatury přistoupil k zdůvodněnému vnitřnímu členění bakalářské práce. Práci strukturuje výstižně a s potřebným autorským nadhledem. Člení ji do čtyř hlavních kapitol, které charakterizují a zkoumají základní etapy životní pouti generála Hasala. Dále je práce členěna do podkapitol, které jasně tematizují uzlové body Hasalovy vojenské a posléze i politické kariéry (ve snaze o maximální čtivost práce D. Hubený někdy balancuje v označení podkapitol až na hranici historické publicistiky). Sympaticky dal najevo, že Hasalovu biografii chce dále doplňovat a rozšiřovat a první příležitostí jíž by se neměl vzdát je zpracování magisterské diplomové práce.

Nespornou informační hodnotu mají první dvě kapitoly, které shrnují léta studií Antonína Hasala a poté jeho působení v České družině. S legionářskou minulostí se vydal Antonín Hasal po cestě kariéry vysokého důstojníka československé armády. Jedno ze zajímavých líčení (na str. 29) naznačuje souvislosti s tzv. generálským pučem v kritických dnech po 30. září 1938. K tomuto tématu existuje dnes rozsáhlá literatura. Uvádím to jako příklad, jak bude v budoucnu autor svou práci prohlubovat a rozšiřovat.

Otevřenou otázkou je také podrobnější zmapování okolností, za nichž Hasal opustil protektorát. Touto problematikou se otevírá třetí kapitola práce. Ta hutně a výstižně shrnuje Hasalovo působení v československém vojsku na západě, přičemž speciální pozornost věnuje jeho účasti na jednáních v Moskvě v prosinci 1943 a zvláště pak jeho významnou vojenskopolitickou roli, když se stal Velitelem osvobozených území a zahájil své působení na Podkarpatské Rusi. Na straně 41 David Hubený konstatuje: „... jmenováním Hasala Velitelem osvobozených území začíná vrcholné období jeho profesionálního i politického života, jehož mezníkem je jmenování do funkce ministra v Košické vládě“. Následující pasáže bakalářské práce pokládám za jádro autorova badatelského přínosu. Pouze podotýkám, že generál Hasal „podkarpatoruský komplex“ (s. 90) věru mít nemusel, neboť řešení, které bylo v případě Podkarpatské Rusi přijato, jednoznačně bylo mimo jeho možnosti a kompetence. Zároveň i k této problematice platí, že existuje i další pramenná základna a relevantní literatura, k jejímuž využití jistě autor sáhne.

Badatelsky přínosná je ovšem i čtvrtá kapitola, která generála Hasala představuje v roli ministra dopravy Košické vlády. Do řešení důležitých otázek obnovy dopravy v osvobozené republice přinesl svůj nezanedbatelný vklad. Archivní výzkum stojí i za zmapováním jeho činnosti v roli činnosti Vojenské kanceláře prezidenta republiky. Z této funkce odstoupil v červnu 1948. Zatím jen v náznacích je postiženo Hasalovo působení v pounorovém československém exilu, ale to je vzhledem k obtížné dostupnosti relevantních pramenů a literatury v této fázi zpracování biografie A. Hasala pochopitelné.

Jako celek představuje bakalářská práce Davida Hubeného nesporný badatelský přínos a už tím (a ovšem i celkovým rozsahem a formální úrovní zpracování) se spíše rovná zdařilým pracím magisterským. I v tom by měl D. Hubený spatřovat závazek, aby „svého“ generála Antonína Hasala nejen „vyvedl z pozadí a ze stínu“, ale zjednal mu takové místo, které mu v československých vojenských a politických dějinách právem náleží.

Hodnocení

Práci hodnotím jako jednoznačně výbornou.

6. září 2007

prof. PhDr. Jan Kuklík, CSc.

